

บทที่ 5

ปัญหาและอนาคตของธุรกิจหลักทรัพย์

ปัญหาและข้อสังเกต

อัตราส่วนการเป็นนายหน้าและตัวการ

จากตัวเลขที่ได้ศึกษามานี้ เป็นการศึกษ้อัตราส่วนว่าเป็นเท่าใด แต่ไม่สามารถจะบอกระดับอัตราส่วนที่พอเหมาะของกรรม เป็นนายหน้าและตัวการในตลาดหลักทรัพย์ แต่พอจะสรุปโดยกว้าง ๆ ได้ว่า

บริษัทสมาชิกในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีอยู่เพียง 2 บริษัท เท่านั้น ที่มีได้ค่าเป็นงานเพื่อเป็นตัวการ นอกนั้นทำหน้าที่ควบคู่ทั้งสองอย่างคือ เป็นนายหน้าและตัวการ การมีอัตราส่วนการเป็นนายหน้าสูงนับว่าเป็นการดี เพราะเป็นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของคนกลุ่มใหญ่ทั่ว ๆ ไป ทุกอาชีพ ซึ่งเป็นจุดประสงค์หนึ่งของการพัฒนาตลาดทุน เพื่อระดมเงินทุนที่กระจัดกระจายมารวมเป็นกลุ่มก้อน เมื่อมูลค่าการซื้อขายเพื่อเป็นนายหน้าสูง ก็ย่อมหมายถึงการมีผู้นิยมสนใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ทุกวันนี้ นับว่ายังมีปริมาณน้อย เมื่อเทียบกับปริมาณประชากรทั้งประเทศ ซึ่งเป็นงานท้าทายตลาดหลักทรัพย์ที่จะต้องพยายามหาทางสร้างความนิยมลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากจำนวนคนยังน้อย ในขณะเดียวกันคนที่ลงทุนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกหลักเกณฑ์ของการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ มักจะซื้อขายหุ้นตามญาติเพื่อน หรือคนรู้จักชักชวน โดยหวังกำไรจากการซื้อขายเป็นส่วนใหญ่ มิได้พิจารณาถึงผลการดำเนินงานของธุรกิจที่ออกหลักทรัพย์ แนวโน้มของการดำเนินธุรกิจ ผู้บริหารเหล่านี้เป็นต้นเพียงหวังผลระยะสั้น ด้วยเหตุนี้ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อเป็นนายหน้ามีค่าสูงค้ำค้ำย ดังนั้นจึงไม่อาจกล่าวได้ว่า อัตราส่วนที่ศึกษาได้นี้ เป็นอัตราส่วนที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศหรือไม่

สำหรับอัตราส่วนการเป็นตัวการค่อนข้างต่ำนั้น นับว่าเหมาะสม แสดงว่าการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ได้มานั้น มิได้ตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มบริษัทสมาชิก บริษัทสมาชิกทำหน้าที่เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์โดยเฉพาะ ย่อมรู้สภาพการเคลื่อนไหวของราคาได้เร็วกว่าผู้ถือหุ้นทั่ว ๆ ไป การที่บริษัทสมาชิกทำหน้าที่เป็นตัวการค้ำยัน ทำให้มีการลงทุนในหลักทรัพย์มากขึ้น โดยเฉพาะบริษัทสมาชิก 30 บริษัท เป็นแหล่งที่มีเงินทุนมากที่เกี่ยวข้องเมื่อรวมส่วนของผู้ถือหุ้นทั้ง 30 บริษัทเป็นเงินเท่ากับ 1,229.44 ล้านบาท ดังนั้นเมื่อมีบริษัทสมาชิกทำการซื้อขายหลักทรัพย์ค้ำยัน ย่อมจะทำให้ตลาดคึกคัก มีเงินทุนเวียนในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น อย่างไรก็ตาม มีโอกาสจะสนับสนุนให้บริษัทสมาชิกทำหน้าที่เป็นตัวการให้มากขึ้น เพราะถ้าบริษัทสมาชิกทำการซื้อขายหลักทรัพย์มากจะทำให้มีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ ทำให้ราคาซื้อขายทั่ว ๆ ไปเป็นราคาไม่ยุติธรรม ทำให้ผู้เล่นหุ้นรายย่อย ๆ ไม่อยากเข้ามาซื้อขายหุ้นในตลาดอีก อันเป็นผลเสียต่อการพัฒนาตลาดทุนของประเทศ

บริษัทสมาชิกส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นทั้งนายหน้าและตัวการในขณะเดียวกัน ทำให้มีโอกาสเอาเปรียบลูกค้าได้ กล่าวคือ เมื่อซื้อราคาหลักทรัพย์ได้ถูกก็สั่งซื้อเข้ามาบัญชีของตน แล้วขายต่อให้ลูกค้าในราคาที่สูงขึ้น กรณีขายก็เช่นกัน ถ้าขายได้ราคาสูงก็เอาจากบัญชีของตน ขายราคาต่ำก็เอาจากลูกค้า หรืออ้างที่กำไรราคาขายของลูกทำให้ค่าเพื่อซื้อเข้าบัญชีของตนเอง เช่นนี้เป็นต้น ผู้เขียนเห็นว่า ควรแยกหน้าที่การเป็นตัวการและนายหน้าแยกจากกันโดยเด็ดขาด แยกเจ้าหน้าที่ทำงานคนละด้าน เพื่อแสดงให้เห็นเด่นชัดว่า การซื้อขายหลักทรัพย์นั้นเป็นการซื้อขายเพื่อลูกค้าหรือเพื่อบริษัท ซึ่งจะสร้างความเป็นธรรมให้แก่ลูกค้า และสร้างค่านิยมให้แก่บริษัทสมาชิกด้วย

ค่าความสัมพันธ์มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อเป็นตัวการกับดัชนีราคาหุ้นที่สโก และดัชนีราคาหุ้นบุคคลภัย

เมื่อได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์กับดัชนีราคาทั้งสอง พบว่ามีค่าน้อยกว่าความสัมพันธ์ของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ร่วมกับดัชนีราคาทั้งสอง ซึ่งพอจะสรุปเหตุผลได้ดังนี้

ก. ตามที่ได้กล่าวแล้วว่า บริษัทสมาชิกที่เป็นบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ มี 27 บริษัท และบริษัทหลักทรัพย์ 3 บริษัท ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีประกาศการควบคุมการลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทเงินทุน มีให้บริษัทเงินทุนลงทุนในหลักทรัพย์ เพื่อเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทเงินทุนเอง มีมูลค่ารวมทั้งสิ้นในขณะใดขณะหนึ่งไม่เกินร้อยละ 60 ของเงินกองทุนของบริษัทเงินทุนนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ตามประกาศกระทรวงการคลัง บริษัทเงินทุนจะต้องไม่กระทำการถือหุ้นในบริษัทจำกัดใดเป็นจำนวนเกินร้อยละ 10 ของหุ้นทั้งหมดในบริษัทจำกัดนั้น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนบริษัทหลักทรัพย์ถ้ามีหุ้นในบริษัทจำกัดอื่นเกินร้อยละ 20 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัทจำกัด จะต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบภายใน 15 วัน ยกเว้นในกรณีที่บริษัทหลักทรัพย์มีหุ้นเนื่องมาจากการประกอบกิจการค้าหลักทรัพย์ หรือกิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ จะมีจำนวนเท่าใดก็ไม่จำเป็นต้องแจ้งแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย จากประกาศดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์นอกเหนือไปจากราคาหลักทรัพย์

ข. การซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อเป็นตัวการนั้น บริษัทมีจุดประสงค์อยู่ 2 ประการ คือ เป็นการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อเก็งกำไร กับเพื่อการลงทุน หลักทรัพย์ที่บริษัทซื้อขายเพื่อเก็งกำไรนั้นจะมีลักษณะเช่นเดียวกับนักเล่นหุ้นทั่วไป คือเป็นหลักทรัพย์ที่ราคามีการเคลื่อนไหวเร็ว เป็นหลักทรัพย์ที่เป็นที่นิยมและมักมีข่าวครึกโครม ส่วนหลักทรัพย์ที่บริษัทถือไว้เพื่อการลงทุนนั้น มักจะต้องเป็นหลักทรัพย์ของกิจการที่มีผลการดำเนินงานดี ให้เงินปันผลสูง มีความมั่นคง และเป็นธุรกิจที่มีบริการหรือผลิตภัณฑ์ที่ติดตลาดแล้ว เช่นนี้เป็นต้น ดังนั้นมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อเป็นตัวการ จึงมีความสัมพันธ์กับราคาต่ำกว่ามูลค่าการซื้อขายรวม

อัตราส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาตก่อนของผู้ถือหุ้น

เงินลงทุนในหลักทรัพย์นั้น จะประกอบด้วยหลักทรัพย์ที่ซื้อเพื่อเก็งกำไร กับหลักทรัพย์ที่ถือเพื่อการลงทุน

สำหรับหลักทรัพย์ที่ถือเพื่อเก็งกำไรนั้น บริษัทจะถือในระยะสั้น ดังนั้นแหล่งของเงินลงทุนของหลักทรัพย์ประเภทนี้จึงควรมาจากระยะสั้นเช่นกัน ได้แก่ที่สั้นระยะสั้น ส่วนหลักทรัพย์ที่บริษัทถือไว้เพื่อการลงทุน ส่วนใหญ่แล้วจะถือหลักทรัพย์ไว้นานเกินกว่า 1 ปี และมักหวังผลตอบแทนในรูปเงินปันผล ดังนั้นแหล่งของเงินลงทุนที่เหมาะสมจึงควรมาจากส่วนของผู้ถือหุ้น

จากงบดุลที่ได้ศึกษาแล้วนั้น ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐานว่า เงินลงทุนในหลักทรัพย์นั้น แหล่งของเงินลงทุนมาจากส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด เนื่องจากในงบดุลของบริษัทสมาชิกมิได้แสดงรายละเอียดของหลักทรัพย์ที่ถือว่ามีหลักทรัพย์ใดบ้างที่บริษัทถือไว้เพื่อเก็งกำไรหลักทรัพย์ใดถือไว้เพื่อการลงทุน ผู้เขียนเห็นว่า ควรจะกำหนดคิในมาตรฐานของการทำงบการเงินให้แสดงรายละเอียดของหลักทรัพย์ที่ถือแบบกับงบดุลด้วย นอกจากนี้รายการลงทุนในหลักทรัพย์ยังมีปัญหาเกี่ยวกับราคาที่ปรากฏอยู่ในงบดุล เท่าที่ศึกษาจากบริษัทสมาชิก 28 บริษัท มี 21 บริษัท แสดงราคาหุ้น 5 บริษัทแสดงราคาตลาดหรือราคาหุ้นราคาใดต่ำกว่ากัน และอีก 2 บริษัท แสดงราคาตลาด ผู้เขียนเห็นว่า ตลาดหลักทรัพย์ควรจะกำหนดให้แน่นอนว่าจะให้ใช้ราคาใดเพื่อการลงบัญชีเพียงอย่างเดียว เพื่อสะดวกแก่ผู้ศึกษางบดุลและการอ่านความหมายของตัวเลขในงบดุลนั้น ตลอดจนสะดวกต่อการศึกษาเปรียบเทียบ สำหรับผู้เขียนเห็นว่าควรใช้ราคาหุ้นเมื่อซื้อหลักทรัพย์ในการลงบัญชีเมื่อมีการจัดทำงบดุลก็แสดงราคาตลาดไว้ในวงเล็บด้วย นอกจากนี้วันที่จัดทำงบการเงินก็เช่นกัน บริษัทสมาชิก 30 บริษัท มี 3 บริษัท จัดทำงบการเงินในวันอื่น ๆ ส่วนอีก 27 บริษัท ทำงบการเงินในวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี ตลาดหลักทรัพย์ควรจะกำหนดให้ทุกบริษัททำงบการเงินสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปีเหมือนกันหมด เพราะการตีความหมายของตัวเลขในช่วงเวลาเดียวกัน ย่อมจะให้ความถูกต้องมากกว่าการใช้ตัวเลขต่างเวลากัน

ค่าของอัตราส่วนที่ศึกษาได้ มีอยู่เพียง 2 บริษัทที่มีการลงทุนในหลักทรัพย์เกินกว่าส่วนของผู้ถือหุ้น ถ้าหากว่าหลักทรัพย์ที่บริษัททั้งสองถืออยู่นี้ มีบางส่วนเป็นหลักทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อเก็งกำไร ก็ไม่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเสี่ยงหรือสภาพคล่องของบริษัทที่ใช้เงินทุนบางส่วนจากหนี้สินระยะสั้น สำหรับบริษัทอื่น ๆ นั้น เป็นการนำทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้น โดย

เฉพาะจุดทะเบียนที่เป็นหุ้นสามัญ ไม่มีระยะเวลาการไถ่ถอนคืน จึงเป็นการลงทุนที่ไม่มี
ความเสี่ยง

อัตราส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวม

เงินลงทุนในหลักทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์รวม การถือมาอัตราส่วนนี้ทำให้
เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างของสินทรัพย์รวม ว่าประกอบด้วยเงินลงทุนในหลักทรัพย์มาก
น้อยเพียงใด ซึ่งได้พบว่า บริษัทสมาชิกที่เป็นบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์มีเพียงบริษัทเดียว
ที่มีอัตราส่วนเกินร้อยละ 10 มี 13 บริษัทที่มีอัตราส่วนเกินร้อยละ 1 และอีก 13 บริษัท
มีอัตราส่วนต่ำกว่าร้อยละ 1 เมื่อรวมทั้ง 27 บริษัทแล้ว อัตราส่วนเป็นร้อยละ 2.4 บริษัท
เหล่านี้เป็นบริษัทเงินทุนกว่า ย่อมมีการลงทุนทางด้านการเงินสูง ทำให้อัตราส่วนของเงิน
ลงทุนในหลักทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวมมีค่าค่อนข้างต่ำ ส่วนบริษัทสมาชิกที่เป็นบริษัทหลักทรัพย์
มีอัตราส่วนเกินร้อยละ 10 ทั้งสองบริษัท แต่เมื่อรวมทั้งสามบริษัทแล้ว อัตราส่วนมีค่าเหลือ
เพียงร้อยละ 4.5 เนื่องจากบริษัท ไทยค้าหลักทรัพย์ จำกัด มีสินทรัพย์รวมคิดเป็นร้อยละ 69
ของสินทรัพย์รวมทั้ง 3 บริษัท จึงมีผลทำให้อัตราส่วนมีค่าลดลง

จากการที่ได้อาศัยข้อมูลในงบดุลของบริษัทสมาชิก ผู้เขียนสังเกตว่า ความหมาย
ของตัวเลขที่แสดงในงบดุลนั้น ได้แสดงข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงใด มีบรรทัดฐานใดที่จะให้
บริษัทยึดถือปฏิบัติ เพื่อเป็นที่ยอมรับว่าถูกต้องตามความเป็นจริง การที่ราคาหลักทรัพย์ ถูกหนัก
เงินกู้ ถูกหนักเกินไปเหนือหลักทรัพย์เหล่านี้เป็นต้น คีมูลค่าโดยเจ้าหน้าที่ของแต่ละบริษัท ซึ่ง
เชื่อแน่ว่า ส่วนใหญ่จะต้องมีการอำพรางรายละเอียดบางอย่าง เพื่อให้งบดุลของงบดุล
แสดงมูลค่าสินทรัพย์ที่มีตัวเลขสูง แสดงแก่ผู้ถือหุ้นและบุคคลทั่วไป แม้ว่าจะได้มีการแต่งตั้ง
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบความถูกต้องของงบดุลของบริษัทก็ตาม เป็นเพียงการตรวจสอบ
ถูกต้องของวิธีการลงบัญชี ไม่สามารถวางข้อเท็จจริงในรายละเอียดที่ทางฝ่ายบริหารได้
ปิดบังไว้จากจุดอ่อนนี้ จึงทำให้บริษัทต่าง ๆ สามารถแสดงงบการเงินด้วยตัวเลขที่แสดงผล
ก้าวหน้าของกิจการ ทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริงแล้วกิจการกำลังจะล้มละลาย เป็นต้น ปัญหา
ผู้เขียนเห็นว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะบริษัทสมาชิกและบริษัทที่มีธุรกิจ เช่นเดียว

กันนี้ หากบริษัทใดเกิดล้มละลายเพียงบริษัทเดียว ย่อมหมายถึงธุรกิจประเภทเดียวกันนี้อาจจะล้มละลายไปตาม ๆ กัน จึงขอเสนอแนะว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยควรจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ชุดหนึ่งทำหน้าที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของตัวเลขที่แสดงในงบการเงินเทียบกับความเป็นจริงของแต่ละบริษัท เพื่อจะได้งบการเงินที่แสดงฐานะและผลการดำเนินงานที่ถูกต้องเสนอต่อผู้ถือหุ้นและบุคคลทั่วไป

การให้กู้ยืมเพื่อการซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์

การซื้อหลักทรัพย์แบบ Margin จุดประสงค์ต้องการจะให้ตลาดมีปริมาณการซื้อขายมาก ซึ่งก็เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในระยะปี 2520-2521 เพราะเป็นปีที่ตลาดหลักทรัพย์มีการซื้อขายอย่างคึกคัก และหลักทรัพย์มีราคาสูง ผู้ซื้อหลักทรัพย์ก็ขายได้กำไร บริษัทที่ให้กู้ยืมได้หลักประกันที่คุ้มค่าเพราะหลักทรัพย์ราคากำลังขึ้น และมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ถ้าเป็นบริษัทนายหน้าด้วย ก็ได้ค่านายหน้าอีก วิธีนี้จึงเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย ทั้งผู้กู้และผู้ให้กู้ คุได้จากตัวเลขอัตราส่วนร้อยละของเงินกู้ยืมทั้งสิ้นของบริษัทเงินทุนเป็น 0.17 ในปี 2519 เท่ากับ 9.85 ในปี 2520 และเท่ากับ 10.85 เมื่อสามเดือนแรก ของปี 2521

ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่า ถ้าในทางกลับกัน หากราคาหลักทรัพย์ตกต่ำลง การซื้อหลักทรัพย์แบบ Margin จะให้ผลดีหรือผลเสียแก่ผู้กู้และผู้ให้กู้บ้าง

ผู้กู้ซึ่งมีเงินออมน้อย เมื่อซื้อหลักทรัพย์แล้วราคาหลักทรัพย์ตกต่ำลง จำเป็นต้องรีบขายทิ้ง มิฉะนั้นราคาอาจจะตกต่ำลงไปอีก เมื่อขายหลักทรัพย์แล้ว ถ้าราคาตกต่ำลงมาก แม้ได้วางชำระแล้วร้อยละ 30 เงินที่ขายหลักทรัพย์ได้อาจไม่พอเพียงชำระหนี้ได้ และยังคงเสียดอกเบี้ยเงินกู้ยืมอีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้จะเห็นได้ว่า การซื้อหลักทรัพย์แบบ Margin เป็นการเพิ่มภาระหนี้สินให้แก่ผู้กู้เงินออมน้อย

ผู้ใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทเงินทุน ผู้กู้ชำระเงินกู้แล้วร้อยละ 30 และมี
 หลักทรัพย์มาวางเป็นหลักประกัน แต่เมื่อราคาหลักทรัพย์ตกต่ำลง จนบางที่ผู้กู้ยอมละทิ้ง
 เงินที่ชำระแล้ว และไม่รับผิดชอบต่อหลักทรัพย์ที่ซื้อไว้นั้น ซึ่งเป็นภาระของบริษัทที่ใหญ่
 การสั่งซื้อหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ มักจะไม่ได้ทำหลักฐานให้รัดกุม เพียงแต่ตกลงกันด้วยวาจา
 เมื่อมีปัญหาขึ้น บริษัทไม่สามารถจะเรียกชำระหนี้สินได้ แม้บางครั้งจะคิดเป็นการฟ้องร้อง
 ได้ ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายและใช้ระยะเวลาาน นอกจากนี้ออกเบี้ยเงินกู้จึงเป็นรายได้
 หลักก็สูญด้วย เหล่านี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บริษัทขาดสภาพคล่อง เงินหมุนเวียนหยุด
 ชะงัก อันจะนำมาซึ่งความไม่มั่นคงของบริษัทได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การซื้อหลักทรัพย์แบบ Margin นั้นอาจจะดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่
 กับราคาของหลักทรัพย์ การปฏิบัติงานที่รัดกุมของบริษัทที่ใหญ่ ตลอดจนความเข้าใจในการ
 ลงทุนในหลักทรัพย์ของผู้ การที่ตลาดหลักทรัพย์มีปริมาณการซื้อขายมากและถี่ก็คักนั้น
 มิได้หมายความว่าธุรกิจหลักทรัพย์กำลังเจริญรุ่งเรืองและบรรลุถึงเป้าหมายการระดมทุน
 เจ้าหน้าทีที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย ควรจะเน้นถึงการ
 บูรณฐานะความเข้าใจของทุกฝ่ายที่เข้ามาเกี่ยวข้องในธุรกิจหลักทรัพย์ ให้เห็นคุณค่าประโยชน์
 โดยส่วนรวม มิใช่เพื่อมุ่งหาประโยชน์เข้าหาตนเอง อย่างเช่นที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

ผลของการศึกษา ข้อมูลที่ได้รวบรวมมานั้น ไม่สามารถจะสรุปผลให้เห็นเด่นชัด
 ถึงปัญหาของผลที่ได้ แต่ก็สามารถศึกษาถึงลักษณะที่เป็นอยู่ของบริษัทสมาชิกว่าเป็นอย่างไร
 อันจะเป็นพื้นฐานเพื่อการศึกษาในระคับงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้สะดวกต่อการ
 แก้ปัญหาที่ถูกจุด ตลอดจนการพัฒนาที่ถูกหลักเกณฑ์และตรงเป้าหมาย

อนาคตของธุรกิจหลักทรัพย์

ผู้เขียนใคร่เสนอแนะวิธีการบางอย่าง เพื่ออนาคตที่ร่ามรื่นและมั่นคงของธุรกิจ
 หลักทรัพย์

1. ควรจะมีการจัดตั้งสถาบันการเงินเพื่อรักษาระดับราคาของหลักทรัพย์มิให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็รักษาสภาพคล่องของการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาด เพื่อให้ผู้ลงทุนมีความมั่นใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์
2. การบริหารงานของบริษัทจดทะเบียนและรับอนุญาต ควรจะได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ควรจะมีเจ้าหน้าที่ระดับสูงกลุ่มหนึ่งที่สามารถเข้าไปสอบถามคุณลักษณะการบริหารงานของบริษัทจดทะเบียนและรับอนุญาตเป็นระยะ ๆ เพราะถ้าบริษัทใดเกิดล้มละลาย จะทำให้ผู้ลงทุนเสียหาย และไม่กล้าลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการอื่น ๆ ด้วย
3. การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ต่อสาธารณชนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ ควรปลูกฝังความคิดความเข้าใจการลงทุนในหลักทรัพย์ ให้เหมือนกับการออมทรัพย์ไว้กับธนาคาร แก่ชนทุกชั้นทุกอาชีพ ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลาและเงินทุนมากพอสมควร แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่พึงกระทำ

การลงทุนในหลักทรัพย์ เป็นสิ่งใหม่ของคนไทย ยังจะมีประชาชนจะเข้ามาสนใจลงทุนในหลักทรัพย์อีกมาก ดังนั้นบริการของธุรกิจหลักทรัพย์เท่าที่ทำอยู่ทุกวันนี้มีว่ายังไม่ทั่วถึง ในอนาคตอีกไม่ช้า เมื่อประชาชนเริ่มเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการลงทุนในหลักทรัพย์ ก็จะต้องใช้บริการของธุรกิจหลักทรัพย์อีกมาก จึงกล่าวได้ว่า ธุรกิจหลักทรัพย์มีอนาคตไปไกล อนาคตก็ขึ้นอยู่กับบริการของบริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ในปัจจุบัน ว่าได้ทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่เหมาะสมต่อประชาชนอย่างดีที่สุดหรือยัง โดยเฉพาะบริษัทสมาชิกทั้ง 30 บริษัท การปฏิบัติงานต่อดูกค้าด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีจรรยาบรรณแห่งการประกอบอาชีพ¹ ตลอดจนสร้างความเชื่อถือไว้วางใจให้สัมพันธ์กับเป็นสถาบันที่มีเกียรติ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะสามารถบรรลุถึงเป้าหมาย เพื่อเป็นหน่วยสนับสนุนการระดมทุนได้นั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ

¹ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง

บริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ เพราะทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงตลาดหลักทรัพย์
กับประชาชน จึงนับว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาตลาดทุนในประเทศไทย
เพราะจะเป็นสถาบันที่จะมีอิทธิพลช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาตลาดทุนได้บรรลุถึงเป้าหมายได้
เร็วยิ่งขึ้น ฉันจะนำมาซึ่งความอยู่ดีกินดีของประชาชนทั่วประเทศ